ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๙ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โพธิสตฺโตปิ มหาภินิกฺขมนํ นิกฺขมนฺโต สมฺมาสมฺโพธึ ปตฺวา ตสฺมึ สมเย สาวตฺถึ นิสฺสาย เชตวเน วิหรนฺโต ปจฺจูสกาเล โลกํ โวโลเกนฺโต อคฺคิทตฺตพฺราหฺมณํ สทฺธึ อนฺเตวาสิเกหิ อตฺตโน ฌาณชาลสฺส อนฺโต ปวิฏฺฐํ ทิสฺวา สพฺเพปิเม อรหตฺตสฺส อุปนิสฺสยสมฺปนฺนาติ ญตฺวา สายณฺหสมเย มหาโมคฺคลฺลานตฺเถรํ อาห โมคฺคลฺลาน กึ นุ ปสฺสสิ อคฺคิทตฺตพฺราหฺมณํ มหาชนํ อติตฺเถน ปกฺขนฺทาเปนฺตํ คจฺฉ เตสํ โอวาทํ เทหีติ ฯ ภนฺเต พหู เอเต เอกสฺส มยฺหํ อวิสยฺหา สเจ ตุมฺเหปิ อาคมิสฺสถ วิสยฺหา ภวิสฺสนฺตีติ ฯ โมคฺคลฺลาน อหํปิ อาคมิสฺสามิ ตฺวํ ปุรโต ยาหีติ ฯ เถโร คจฺฉนฺโต ว จินฺเตสิ เอเต พลวนฺโต เจว พหู จ สเจ สพฺเพสํ สมาคมฏฺฐาเน กิญฺจิ กเถสฺสามิ สพฺเพปิ วคฺควคฺเคน อุฏฺฐเหยฺยุนฺติ อตฺตโน อานุภาเวน ถูลผุสิตกํ เทวฺ วุฏฺฐาเปสิ ฯ เต ถูลผุสิตเกสุ ปตนฺเตสุ อุฏฺฐายุฏฺฐาย อตฺตโน อตฺตโน ปณฺณสาลํ ปวิสึสุ ฯ เถโร อคฺคิทตฺตสฺส ปณฺณสาลทฺวาเร ฐตฺวา อคฺคิทตฺตาติ อาห ฯ โส เถรสฺส สทฺทํ สุตฺวา อิมสฺมึ โลเก มํ นาเมน อาลปิตุํ สมตฺโถ นาม นตฺถิ โก นุ โข มํ นาเมน อาลปตีติ มานตฺถทฺธตาย โก เอโสติ อาห ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อหๆ พฺราหฺมณาติ ฯ กึ วเทสีติ ฯ อชฺช เม เอกรตฺตึ อิธ วสนฏฺฐานๆ อาจิกฺขาติ ฯ อิธ วสนฏฺฐานๆ นตฺถิ เอกสฺส เอกา ว ปณฺณสาลาติ ฯ อคฺคิทตฺต มนุสฺสา นาม มนุสฺสานๆ คาโว คุนฺนๆ ปพฺพชิตา ปพฺพชิตานๆ สนฺติกๆ คจฺฉนฺติ มา เอวๆ กริ เทหิ เม วสนฏฺฐานนฺติ ฯ กึ ปน ตฺวๆ ปพฺพชิโตติ ฯ อาม ปพฺพชิโตมฺหีติ ฯ สเจ ปพฺพชิโต กหๆ เต ขาริภณฺฑๆ ปพฺพชิตปริกฺขาโรติ ฯ อตฺถิ เม ปริกฺขาโร วิสุๆ ปน นๆ คเหตฺวา วิจริตุๆ ทุกฺขนฺติ อพฺภนฺตเรเนว นๆ คเหตฺวา วิจรามิ พฺราหฺมณาติ ฯ โส ตๆ คเหตฺวา วิจริสฺสสีติ เถรสฺส กุชฺฌิ ฯ อถ นๆ โส อาห [อเปหิ] อคฺคิทตฺต มา กุชฺฌิ วสนฏฺฐานๆ เม อาจิกฺขาติ ฯ นตฺถิ เอตฺถ วสนฏฺฐานนฺติ ฯ เอตสฺมึ ปน วาลุกราสิมฺหิ โก วสตีติ ฯ เอโก นาคราชาติ ฯ เอตๆ เม เทหีติ ฯ น สกฺกา ทาตุๆ ภาริยๆ เอตสฺส กมฺมนฺติ ฯ โหตุ เทหิ เมติ ฯ เตนหิ ตฺวเมว ชานาหีติ ฯ เถโร วาลุกราสิอภิมุโข ปายาสิ ฯ นาคราชา ตๆ อาคจฺฉนฺตๆ ทิสฺวา อยๆ สมโณ อิโต อาคจฺฉติ น ชานาติ มญฺเญ มม อตฺถิภาวๆ ฐุมายิตฺวา นๆ มาเรสฺสามีติ ฐุมายิ ฯ เถโร อยๆ นาคราชา อหเมว ฐุมายิตุๆ สกฺโกมิ อญฺเญ น สกฺโกนฺตีติ มญฺเญ สลฺลกฺเขตีติ สยๆปิ ฐุมายิ ฯ ทฺวินฺนมฺปิ สรีรโต อุคฺคตา ฐุมา ยาว พฺรหฺมโลกา อุฏฺฐหึสุ ฯ อุโภปิ ฐุมา เถรๆ อพาธยิตฺวา นาคราชานเมว พาเธนฺติ ฯ นาคราชา ฐุมเวคๆ สหิตุๆ อสกฺโกนฺโต ปชฺชลิ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. แม้ อ.พระโพธิสัตว์ เสด็จออกไปอยู่ เสด็จออกไปเพื่อคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงบรรลุแล้ว ซึ่งพระสัมมาสัมโพธิญาณ ทรงอาศัยแล้ว ซึ่งพระนครชื่อว่า สาวัตถี ประทับอยู่ ในพระวิหารชื่อว่าเชตวัน ในสมัยนั้น ทรงตรวจดูอยู่ ซึ่งโลก ในกาลเป็นที่ขจัดเฉพาะซึ่งมืด ทรงเห็นแล้ว ซึ่งพราหมณ์ชื่อว่า อัคคิทัต กับด้วยอันเตวาสิก ท. ผู้เข้าไปแล้ว ในภายใน แห่งข่ายคือพระญาณ ของพระองค์ ทรงทราบแล้วว่า อ.ชน ท. เหล่านี้ แม้ทั้งปวง เป็นผู้ถึงพร้อมแล้ว ด้วยอุปนิสัย แห่งพระอรหัต ย่อมเป็น ดังนี้ ตรัสแล้วว่า ดูก่อนโมคคัลลานะ อ.เธอ ย่อมเห็น ซึ่งพราหมณ์ชื่อว่าอัคคิทัต ผู้ยังมหาชนให้แล่นไปอยู่ โดยที่มิใช่ท่า หรือหนอ อ.เธอ จงไป อ.เธอ จงให้ ซึ่งโอวาท แก่ชน ท. เหล่านั้น ดังนี้ กะพระเถระ ชื่อว่า มหาโมคคัลลานะ ในสมัยเป็นที่สิ้นไปแห่งวัน ฯ อ.พระเถระ กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.ฤษี ท. เหล่านี้ ผู้มาก อันข้าพระองค์ ผู้เดียว ไม่พึงข่มขี่ได้ ถ้าว่า แม้ อ.พระองค์ จักเสด็จมาไซร้ อ.ฤษี ท. เหล่านั้น จักเป็นผู้อันข้าพระองค์ พึงข่มขี่ได้ จักเป็น ดังนี้ ฯ อ.พระศาสดา ตรัสแล้วว่า ดูก่อนโมคคัลลานะ แม้ อ.เรา จักมา อ.เธอ จงไป ข้างหน้า ดังนี้ ฯ อ.พระเถระ ไปอยู่เทียว คิดแล้วว่า อ.ฤษี ท. เหล่านั้น เป็นผู้มีกำลังด้วยนั่นเทียว เป็นผู้มากด้วย ย่อมเป็น ถ้าว่า อ.เรา จักกล่าว ซึ่งคำอะไร ๆ ในที่เป็นที่มาพร้อมกัน ของฤษี ท. ทั้งปวงไซร้ อ.ฤษี ท. แม้ทั้งปวง พึงลุกขึ้น โดยพวกและพวก ดังนี้ ยังฝน อันมีเมล็ดอันหยาบ ให้ตกแล้ว ด้วยอานุภาพ ของตน ฯ อ.ฤษี ท.เหล่านั้น ครั้นเมื่อฝน ท. อันมีเมล็ด

อันหยาบ ตกอยู่ ลุกขึ้นแล้ว ลุกขึ้นแล้ว เข้าไปแล้ว สู่บรรณศาลา ของตน ของตน ฯ อ.พระเถระ ยืนอยู่แล้ว ที่ประตูแห่งบรรณศาลา ของอัคคิทัต กล่าวว่า ดูก่อนอัคคิทัต ดังนี้ ฯ อ.อัคคิทัตนั้น ฟังแล้ว ซึ่งเสียง ของพระเถระ กล่าวแล้วว่า อ.ใครนั่น ดังนี้ เพราะความที่แห่งตนเป็นผู้กระด้างเพราะมานะว่า อ.บุคคลชื่อว่าผู้สามารถ เพื่ออันร้องเรียก ซึ่งเรา โดยชื่อ ย่อมไม่มี ในโลกนี้ อ.ใคร หนอ แล ย่อมเรียก ซึ่งเรา โดยชื่อ ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระเถระ กล่าวว่า พราหมณ์ เราเอง ดังนี้ ฯ อัคคิทัต กล่าวว่า ท่านพูดอะไร ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า ขอท่านจงบอก สถานที่พักอยู่ในที่นี้แก่เราตลอดคืนหนึ่ง ในวันนี้ ดังนี้ ฯ อัคคิทัต กล่าวว่า สถานที่พักอยู่ในที่นี้ ไม่มี บรรณศาลาหลังหนึ่ง ก็มีสำหรับคนหนึ่งเท่านั้น ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า อัคคิทัต ธรรมดาพวกมนุษย์ ย่อมไปสู่สำนักของพวกมนุษย์ พวกโค ก็ไปสู่สำนักของพวกโค พวกบรรพชิต ก็ไปสู่สำนักของพวกบรรพชิต ท่านอย่าทำอย่างนั้น ขอท่านจงให้ที่พักแก่เราเถิด ดังนี้ ฯ อัคคิทัต กล่าวว่า ก็ท่านเป็นบรรพชิตหรือ ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า ใช่ เราเป็นบรรพชิต ดังนี้ ฯ อัคคิทัต กล่าวว่า ถ้าท่านเป็นบรรพชิตไซร้ สิ่งของคือสาแหรก ซึ่งเป็นบริขารแห่งบรรพชิต ของท่านอยู่ไหน ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า บริขารของเรา มีอยู่ พราหมณ์ เราคิดเห็นว่า แต่การถือบริขารนั้น เป็นแผนกเที่ยวไป ลำบาก ดังนี้แล้ว จึงถือบริขารนั้นไว้โดยภายในนั่นแลเที่ยวไป ดังนี้ ฯ พราหมณ์นั้น โกรธพระเถระว่า ท่านจักถือบริขารนั้นเที่ยวไปหรือ ดังนี้ ฯ ลำดับนั้น พระเถระจึงพูดกะเขาว่า (จงหลีกไป) อัคคิทัต ท่านอย่าโกรธ(เรา) ท่านจงบอกสถานที่พักอยู่แก่เรา ดังนี้ ฯ อัคคิทัตกล่าวว่า สถานที่พักอยู่ในที่นี้ไม่มี ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า ก็ใคร อยู่บนกองทรายนั่น ดังนี้ ฯ

อัคคิทัตกล่าวว่า นาคราชตัวหนึ่งอยู่ ดังนี้ ฯ พระเถระกล่าวว่า ท่านจงให้ที่นั่นแก่เรา ดังนี้ ฯ อัคคิทัต กล่าวว่า เราไม่อาจให้ได้ การกระทำของนาคราชนั่นร้ายกาจ ดังนี้ ฯ พระเถระ กล่าวว่า ช่างเถอะ ขอท่านจงให้แก่เราเถิด ดังนี้ ฯ อัคคิทัตกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น ท่านจงรู้เถิด ดังนี้ ฯ พระเถระ ผินหน้าไปทางกองทราย ไปแล้ว ฯ นาคราช เห็นพระเถระนั้นมา จึงดำริว่า พระสมณะนี้มาข้างนี้ เห็นจะไม่ทราบความที่เรามีอยู่ เราจักบังหวนควัน ให้สมณะนั้นตาย ดังนี้ บังหวนควันแล้ว ฯ พระเถระคิดว่า นาคราชนี้เห็นจะเข้าใจว่า เราเท่านั้นสามารถบังหวนควันได้ พวกอื่นย่อมไม่สามารถ ดังนี้ แม้ตนเอง ก็บังหวนควันแล้ว ฯ ควันทั้งหลายพุ่งออกจากสรีระแห่งนาคราชและพระเถระแม้ทั้ง ๒ ฝ่าย ตั้งขึ้นจนถึงพรหมโลก ฯ ควัน ทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่เบียดเบียนพระเถระเบียดเบียนแต่นาคราชฝ่ายเดียว ฯ นาคราชไม่สามารถอดทนกำลังแห่งควันได้จึงโพลง (เป็นไฟ) ทั่วแล้ว ฯ
